N:o 64.

Ank. till Riksd. kansli den 8 maj 1888, kl 5 e. m.

Memorial, med förslag till åtskilliga stadganden, hvilka böra införas i det nya reglementet för Riksgäldskontoret.

(R. A.)

Statsutskottet får härmed öfverlemna förslag till stadganden i det nya reglementet för riksgäldskontoret, som angå: återstående utgifter till följd af beslut vid föregående riksdagar; med statsregleringen gemenskap egande utgifter; på riksgäldskontoret anvisade kreditiv; riksgäldskontorets inkomster och öfriga till gångar utom lånefordringarne; samt fullmäktige tillhörande särskilda åligganden och uppdrag.

Ur afdelningen om återstående utgifter till följd af beslut vid föregående riksdagar äro uteslutna de i 1887 års reglemente förekommande, numera verkstälda bestämmelserna om utbetalning af de för år 1887 anvisade anslagsbeloppen till arbetena å stambanan mellan Bräcke och Sollefteå och å stambanan från Sollefteå öfver Skorped till Vännäs.

De i §§ 17, 18 och 19 upptagna stadganden, angående på riksgäldskontoret anvisade kreditiv, äro redan af riksdagen beslutade genom dess bifall till utskottets hemställan i dess memorial n:o 33.

Ur afdelningen angående riksgäldskontorets inkomster m. m. har uteslutits den i § 37 af 1887 års reglemente förekommande föreskrift om öfverlemnande från statskontoret till riksgäldskontoret af återstoden utaf skogsplanteringskassans behållning, enär, enligt hvad utskottet inhemtat, några dylika medel ej numera finnas att till riksgäldskontoret öfverlemna.

I den föreslagna § 37, angående dispositionen af medel, som inflyta medelst försäljning af mindre kronoegendomar, har intagits en föreskrift, grundad på Riksdagens bifall till utskottets utlåtande n:o 23.

Enär Riksdagen, med bifall till sammansatta stats- och bankoutskottets hemställan i dess utlåtande n:o 2, medgifvit afskrifning af den sista återstående fordran för lån ur den s. k. statslånefonden, har ur afdelningen angående riksgäldskontorets inkomster m. m. uteslutits den i § 45 af 1887 års reglemente intagna bestämmelse om aflemnande till riksgäldskontoret af medel, som inflyta å nämnda fonds utestående fordringar.

I afdelningen angående de fullmäktige tillhörande särskilda åligganden och uppdrag har, under § 70, införts det genom Riksdagens bifall till sammansatta stats- och bankoutskottets förslag i dess utlåtande n:o 5 fullmäktige i riksgäldskontoret gifna uppdrag beträffande uppförande å Helgeandsholmen af byggnader för inrymmande af Riksdagen, riksgäldskontoret och justitieombudsmansexpeditionen samt af riksbanken.

I öfrigt äro de föreslagna stadgandena af lika innehåll med motsvarande stadganden i 1887 års reglemente.

Utskottet hemställer,

att det nu öfverlemnade förslag till stadganden i det nya reglementet för riksgäldskontoret må af Riksdagen godkännas.

Stockholm den 8 maj 1888.

På statsutskottets vägnar:

Gustaf Sparre.

Angående Riksgäldskontoret åliggande utbetalningar.

1:o. Återstående utgifter till följd af beslut vid föregående riksdagar.

§ 5.

Sistlidne års Riksdag har, till fortsättning af arbetena å *stambanan norr om Sollefteå,* för år 1888 beviljat ett anslag af 2,000,000 kronor och deraf till utgående från Riksgäldskontoret anvisat *1,500,000* kronor, att enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 6.

Riksdagen har år 1885, under förutsättning att de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 25 Februari samma år omförmälda, utaf staden Hudiksvall och Hudiksvalls trävaruaktiebolag erbjudna upplåtelser till staten af mark och af flottleden mellan Hybosjön och sjön Gryttjen komma till stånd,

dels medgifvit, att *Hudiksvalls jernvägsaktiebolags jernväg mellan Hudiksvall och Näsviken* med alla tillhörigheter i fast och lös egendom, deribland ångbåtar och pråmar jemte sjöstationer med åbyggnader samt fordringar enligt bok, vid tiden för öfverlåtelsen, må för statens räkning inköpas, att tagas i besittning den 1 November 1887, mot en köpeskilling af 536,488 kronor 15 öre, hvilken erlägges sålunda, att staten

1:o) eftergifver hvad af det bolaget beviljade statslån återstår oguldet den 31 December 1887, beräknadt att utgöra	kronor 185,677: 97.
och 2:o) sistnämnda dag betalar till bolaget dels mot erhållande af bolagets oguldna, i jernvägen intecknade obligationer ett deremot svarande belopp, beräknadt till 105,624 kronor 7 öre, dels ock ytterligare 245,186 kronor 11 öre eller sålunda tillhopa	„ 350,810: 18.
Summa	Kronor 536,488: 15.

dels öfverlåtit åt Kongl. Maj:t att fastställa de närmare vilkor, förbehåll och bestämmelser, som vid uppgörande af aftalet med jernvägsaktiebolaget må finnas erforderliga;

dels beviljat och stält till Kongl. Maj:ts disposition för jernvägens inköpande och dess ombyggande till bredspårig samt utsträckande till norra stam-

banan vid Ljusdal och förseende med rörlig materiel 4,623,300 kronor och deraf anvisat till utgående

under år 1886 ..... kronor 2,000,000: —
„ „ 1887 ..... „ 2,350,300: —
samt „ „ 1888 ..... „ 273,000: —;

och åligger det Riksgäldskontoret att, efter Kongl. Maj:ts disposition, utbetala ofvannämnda belopp, i den mån de ännu ej lyftats.

§ 7.

Riksdagen har år 1879 till Kongl. Maj:ts förfogande, för att, på sätt och i den ordning, Kongl. Maj:t skulle ega att närmare bestämma, användas till inköp af *Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg* tillika med allt hvad dertill hörer, så väl fast som löst, såsom husbyggnader, rörlig materiel, reservdelar till lokomotiv och vagnar, verkstadsinventarier och redskap, telegraf- och signaleringsinrättning, stält ett belopp af högst 4,000,000 kronor samt bemyndigat Fullmäktige i Riksgäldskontoret att genom försäljning af då återstående osålda obligationer, tillhörande vare sig 1872 eller 1875 eller 1878 års statslån, anskaffa de härför nödiga medlen, för att i enlighet med Kongl. Maj:ts beslut utbetalas; och åligger det alltså Riksgäldskontoret att tillhandahålla och behörigen utbetala hvad af nämnda anslag ännu ej lyftats.

§ 8.

Till *låneunderstöd för enskilda jernvägar* har *1881 års Riksdag* beviljat och stält till Kongl. Maj:ts disposition ett extra anslag af 5,000,000 kronor, att utgå under fem år från och med år 1882 med 1,000,000 kronor årligen, dock så att belopp, som ej blifvit till utgående under ett af dessa år anvisadt, må för ett efterföljande år af samma femårsperiod disponeras, egande Kongl. Maj:t att å detta anslag till understödjande af nya, ännu ej påbörjade enskilda jernvägsanläggningar anvisa af Kongl. Maj:t beviljade understödsbelopp, att utgå i enlighet med följande vilkor och bestämmelser:

1:o) att kostnadsförslag och arbetsplan fastställas af Kongl. Maj:t, som ock närmare bestämmer de ställen, hvilka jernväg skall beröra, varande det sökande bolaget skyldigt att godtgöra de särskilda kostnader för möjligen erforderliga besigtningar, extra biträdens användande med mera dylikt, hvilka kunna af kostnadsförslaget och arbetsplanens granskning föranledas;

2:o) att låneunderstödet må utgöra högst hälften af anläggningskostnaden efter det fastställda kostnadsförslaget samt lyftas i mån af arbetets fortgång på sätt och å tider, som Kongl. Maj:t bestämmer, dock med iakttagande deraf att bolags-

männens inbetalningar å af dem tecknade belopp skola ske i förhållande till de andelar af lånesumman, som lyftas, och före lyftningen af dessa låneandelar; skolande härjemte en tiondedel af den beviljade låneförsträckningen innestå till dess besigtning af jernvägsanläggningen blifvit i öfverensstämmelse med § 2 mom. 2 af Kongl. kungörelsen den 11 December 1874, angående ordningen för afsyning och besigtning af enskilda jernvägar och deras upplåtande för allmän trafik, förrättad, och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelat tillstånd till banans öppnande för allmän trafik;

3:o) att det lånesökande bolaget, för att kunna erhålla statsunderstöd, skall vara skyldigt hos Kongl. Maj:t styrka, att det förfogar öfver ett kapital, som jemte statslånet är fullt tillräckligt till jernvägsanläggningens utförande på sätt arbetsplan och kostnadsförslag innehålla och hvaraf minst så stor del, som motsvarar hälften af den beräknade anläggningskostnaden, bör utgöras af tecknadt eller inbetaldt aktiebelopp eller eljest utan återbetalningsskyldighet lemnadt tillskott till jernvägsanläggningens utförande;

4:o) att i afseende å ifrågavarande försträckningar skall iakttagas:

a) att annuiteten beräknas till fem procent å ursprungliga försträckningsbeloppet, af hvilken annuitet först godtgöres ränta efter fyra och en half för hundra å oguldet kapitalbelopp, och återstoden utgör afbetalning derå;

b) att räntefrihet ej må beviljas, men anstånd med räntans erläggande medgifvas för högst tre år, dock icke utöfver ett år från den dag, då, enligt Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad; skolande beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd sålunda medgifves, till staten inbetalas, sedan genom de stadgade annuitetsliqviderna all öfrig ränta, med hvilken anstånd icke beviljats, blifvit gulden och kapitalet godtgjordt, så att efter nämnda tids förlopp med annuitetens erläggande fortfares så länge, till dess äfven beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd medgifvits, blifvit till staten inbetaldt; och

c) att kapitalafbetalning skall vidtaga tre år efter den dag, då, enligt Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad;

5:o) att jernvägsanläggningen med alla dertill hörande byggnader och materiel, äfvensom all bolagets öfriga egendom, skall utgöra säkerhet för den af staten lemnade försträckning, och staten till säkerhet för sin fordrans utbekommande erhålla inteckning med förmånsrätt framför hvarje annan fordran i den jernväg, för hvars anläggning den ifrågavarande försträckningen beviljats; börande ej mindre, såsom vilkor för statslåns erhållande och tillgodonjutande, i bolagsordningen intagas stadgande om bolagets skyldighet att till säkerhet för statens fordran inteckna bolagets jernväg med förmånsrätt för samma fordran framför hvarje annan fordran hos bolaget, än ock en tredjedel af det beviljade statslånet innestå till

dess inteckning med ofvan stadgad förmånsrätt i bolagets jernväg meddelats för förut lyftade andelar af lånet; hvarjemte ofvanberörda sista tredjedel ej må utbekommas, förr än inteckning för dess belopp med förmånsrätt framför hvarje annan fordran än statens blifvit i bolagets jernväg behörigen meddelad;

6:o) att Kongl. Maj:t skall insätta en ledamot i direktionen för hvarje jernvägsbolag, som innehar lån af staten, och utse en revisor att deltaga uti granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper, samt att arfvode till sålunda utsedd direktör och revisor skall bekostas af bolaget;

7:o) att hvarje jernvägsbolag, som erhållit statsunderstöd, skall vara skyldigt underkasta sig så väl de bestämmelser i fråga om samtrafik, hvilka Kongl. Maj:t kan finna godt för bolaget bestämma, som ock i öfrigt alla de vilkor och kontroller, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga; samt

8:o) att hvarje sådant bolag, som nyss är nämndt, må, då Kongl. Maj:t så pröfvar lämpligt, dels utan kostnad eller årlig ersättning undfå upplåtelse af den för jernvägsanläggningen erforderliga, Kronan tillhöriga mark, som står under dess omedelbara disposition, hvaremot, när frågan är om boställsjord eller annan åt enskild person med åborätt eller annorledes upplåten kronojord, ersättning derför af bolaget bör lemnas i enlighet med gällande expropriationslag, dels ock kostnadsfritt begagna sådana å Kronans egor belägna kalk- och stenbrott jemte grustägter, som kunna vara disponibla; och åligger det Riksgäldskontoret att behörigen tillhandahålla och utbetala det ännu ej lyftade belopp, Kongl. Maj:t å detta anslag anvisat.

§ 9.

Till *låneunderstöd för enskilda jernvägar* har 1886 års Riksdag beviljat och stält till Kongl. Maj:ts disposition ett extra anslag af 5,000,000 kronor, att utgå under fem år från och med år 1887 med 1,000,000 kronor årligen, dock så att belopp, som ej blifvit till utgående under ett af dessa år anvisadt, må för ett efterföljande år af samma femårsperiod disponeras, egande Kongl. Maj:t att å detta anslag, till understödjande af nya, ännu ej påbörjade enskilda jernvägsanläggningar, anvisa af Kongl. Maj:t beviljade understödsbelopp, att utgå i enlighet med följande vilkor och bestämmelser:

1:o) att kostnadsförslag och arbetsplan fastställas af Kongl. Maj:t, som ock närmare bestämmer de ställen, hvilka jernväg skall beröra, varande det sökande bolaget skyldigt att godtgöra de särskilda kostnaderna för möjligen erforderliga besigtningar, extra biträdens användande med mera dylikt, hvilka kunna af kostnadsförslagets och arbetsplanens granskning föranledas;

2:o) att låneunderstödet må utgöra högst hälften af anläggningskostnaden efter det fastställda kostnadsförslaget samt lyftas i mån af arbetets fortgång på sätt och å tider, som Kongl. Maj:t bestämmer, dock med iakttagande deraf att bolagsmännens inbetalningar å af dem tecknade belopp skola ske i förhållande till de andelar af lånesumman, som lyftas, och före lyftningen af dessa låneandelar; skolande härjemte en tiondedel af den beviljade låneförsträckningen innestå till dess besigtning af jernvägsanläggningen blifvit i öfverensstämmelse med § 2 mom. 2 af Kongl. kungörelsen den 11 December 1874, angående ordningen för afsyning och besigtning af enskilda jernvägar och deras upplåtande för allmän trafik, förrättad, och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelat tillstånd till banans öppnande för allmän trafik;

3:o) att det lånesökande bolaget, för att kunna erhålla statsunderstöd, skall vara skyldigt hos Kongl. Maj:t styrka, att det förfogar öfver ett kapital, som jemte statslånet är fullt tillräckligt till jernvägsanläggningens utförande på sätt arbetsplan och kostnadsförslag innehålla och hvaraf minst så stor del, som motsvarar hälften af den beräknade anläggningskostnaden, bör utgöras af tecknadt eller inbetaldt aktiebelopp eller eljest utan återbetalningsskyldighet lemnadt tillskott till jernvägsanläggningens utförande.

4:o) att i afseende å ifrågavarande försträckningar skall iakttagas:

a) att annuiteten beräknas till fem procent å ursprungliga försträckningsbeloppet, af hvilken annuitet först godtgöres ränta efter fyra och en half för hundra å oguldet kapitalbelopp, och återstoden utgör afbetalning derå;

b) att räntefrihet ej må beviljas, men anstånd med räntans erläggande medgifvas för högst tre år, dock icke utöfver ett år från den dag, då, enligt Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad; skolande beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd sålunda medgifves, till staten inbetalas, sedan genom de stadgade annuitetsliqviderna all öfrig ränta, med hvilken anstånd icke beviljats, blifvit gulden och kapitalet godtgjordt, så att efter nämnda tids förlopp med annuitetens erläggande fortfares så länge, till dess äfven beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd medgifvits, blifvit till staten inbetaldt; och

c) att kapitalafbetalning skall vidtaga tre år efter den dag, då, enligt Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad;

5:o) att jernvägsanläggningen med alla dertill hörande byggnader och materiel, äfvensom all bolagets öfriga egendom, skall utgöra säkerhet för den af staten lemnade försträckning, och staten till säkerhet för sin fordrans utbekommande erhålla inteckning med förmånsrätt framför hvarje annan fordran i den jernväg, för hvars anläggning den ifrågavarande försträckningen beviljats; börande ej mindre såsom vilkor för statslånets erhållande och tillgodonjutande i bolagsordningen intagas stadgande om bolagets skyldighet att till säkerhet för statens

fordran inteckna bolagets jernväg med förmånsrätt för samma fordran framför hvarje annan fordran hos bolaget, än ock en tredjedel af det beviljade statslånet innestå till dess inteckning med ofvan stadgad förmånsrätt i bolagets jernväg meddelats för förut lyftade andelar af lånet; hvarjemte ofvan berörde sista tredjedel ej må utbekommas, förr än inteckning för dess belopp med förmånsrätt framför hvarje annan fordran än statens blifvit i bolagets jernväg behörigen meddelad;

6:o) att Kongl. Maj:t skall insätta en ledamot i direktionen för hvarje jernvägsbolag, som innehar lån af staten, och utse en revisor att deltaga uti granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper, samt att arfvode till sålunda utsedd direktör och revisor skall bekostas af bolaget;

7:o) att hvarje jernvägsbolag, som erhållit statsunderstöd, skall vara skyldigt underkasta sig så väl de bestämmelser i fråga om samtrafik, hvilka Kongl Maj:t kan finna godt för bolaget bestämma, som ock i öfrigt alla de vilkor och kontroller, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga; samt

8:o) att hvarje sådant bolag, som nyss är nämndt, må, då Kongl. Maj:t så pröfvar lämpligt, dels utan kostnad eller årlig ersättning undfå upplåtelse af den för jernvägsanläggningen erforderliga, Kronan tillhöriga mark, som står under dess omedelbara disposition, hvaremot, när fråga är om boställsjord eller annan åt enskild person med åborätt eller annorledes upplåten kronojord, ersättning derför af bolaget bör lemnas i enlighet med gällande expropriationslag, dels ock kostnadsfritt begagna sådana å Kronans egor belägna kalk- och stenbrott jemte grustägter, som kunna vara disponibla;

och åligger det Riksgäldskontoret att behörigen tillhandahålla och utbetala de ännu ej lyftade belopp, Kongl. Maj:t å detta anslag anvisat eller ytterligare kan komma att anvisa.

§ 10.

Riksdagen har år 1884 beviljat och stält till Kongl. Maj:ts disposition ett anslag af 1,550,000 kronor, att under enahanda vilkor och bestämmelser, som af 1881 års Riksdag blifvit fastställda för understödjande af enskilda jernvägsanläggningar, af Kongl. Maj:t anvisas såsom lån åt *Mellersta Hallands jernvägsaktiebolag* och utgå med en tredjedel under hvartdera af åren 1884, 1885 och 1886; och har Riksgäldskontoret att, enligt Kongl. Maj:ts disposition, utbetala de sålunda anvisade belopp, i den mån de ännu ej lyftats.

§ 11.

Riksdagen har år 1886 beviljat och stält till Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af två millioner sextioåtta tusen kronor, att anvisas såsom *lån åt Göte-*

borgs—Hallands jernvägsaktiebolag och utgå med ena hälften under år 1887 och med andra hälften under år 1888, under de vilkor och bestämmelser, som för understödjande af enskilda jernvägsanläggningar blifvit af samma Riksdag stadgade samt i § 8 af detta reglemente finnas angifna; och har Riksgäldskontoret att, enligt Kongl. Maj:ts disposition, behörigen utbetala det för år 1888 beviljade belopp af 1,034,000 kronor.

§ 12.

Jemte det 1883 års Riksdag beslutat, att en särskild fond skall bildas och af Statskontoret förvaltas, med ändamål att genom lån understödja *odling af sanka trakter*, samt att de till Statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån skola från och med år 1884 till och med år 1888 till denna fond ingå, har Riksdagen föreskrifvit, att under åren 1884 till och med 1888 Riksgäldskontoret skall, i mån af behof och uppå reqvisition af Kongl. Maj:t, till fonden öfverlemna medel till så stort belopp, som jemte nyssnämnda, till fonden ingående annuiteter å odlingslån må kunna erfordras till fyllande af högst en million kronor årligen; samt att Riksgäldskontoret skall af fonden erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som, genom berörda medels öfverlemnande till fonden, för Riksgäldskontoret förorsakas.

§ 13.

Till betäckande af den brist, som uppkommit i den beräknade kostnaden för *tornbyggnaden å Linköpings domkyrka* jemte dermed i sammanhang stående arbeten, har sistlidne års Riksdag för år 1888 å Riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 30,000 kronor såsom lån, att af domkyrkan återgäldas med ränta och amortering af tillhopa fem procent årligen å den ursprungliga lånesumman, af hvilken annuitet skall beräknas fyra procent ränta å det för hvarje år återstående oguldna kapitalbeloppet, och återstoden anses såsom kapitalafbetalning; och åligger det Riksgäldskontoret att till vederbörande behörigen utbetala nämnda lånebelopp; hvaremot, och enär detsamma blifvit i riksstaten för år 1888 uppfördt, Riksgäldskontoret eger att af Statskontoret utbekomma ersättning för berörda belopp, sedan det af Riksgäldskontoret utbetalts.

3:o. Med statsregleringen gemenskap egande utgifter.

§ 16.

I händelse under löpande året skulle visa sig, att *Statskontorets inkomster* äro *otillräckliga* för bestridande af dess utgifter, åligger det Riksgäldskontoret att, sedan Kongl. Maj:t, uppå Statskontorets underdåniga anmälan, pröfvat behofvet, för dess fyllande tillhandahålla Statskontoret det belopp, Kongl. Maj:t för sådant ändamål finner för godt bestämma; dock med förbindelse för Statskontoret att, så snart dess tillgångar det medgifva, återgälda hvad Riksgäldskontoret sålunda förskjutit.

4:o. På Riksgäldskontoret anvisade kreditiv.

§ 17.

Till följd af stadgandet i Regeringsformens 63 § har Riksdagen anslagit och till utbetalning från Riksgäldskontoret anvisat en *kreditivsumma* af tre millioner kronor, för att *vid infallande krig* af Konungen lyftas, sedan han Statsrådet in pleno hört och Riksdagen sammankallat. Riksdagens å denna summa utfärdade förseglade anordning får ej förr brytas eller summan af Fullmäktige utbetalas, än sedan riksdagskallelsen blifvit i hufvudstadens kyrkor vederbörligen kungjord.

§ 18.

Den *kreditivsumma*, som, enligt ofvan åberopade grundlagsstadgande, bör å Riksgäldskontoret anvisas för att, på sätt detsamma innehåller, under tiden mellan innevarande och nästkommande riksdag vara tillgänglig, då Konungen till *rikets försvar eller andra högst vigtiga och angelägna ändamål*, sedan hela Statsrådets tankar deröfver blifvit inhemtade, finner den vara oundgängligen nödig, har Riksdagen fastställt till en million fem hundra tusen kronor.

§ 19.

För bestridande af ifrågakommande *utbetalningar* utaf de genom näst föregående paragrafer å *Riksgäldskontoret anvisade kreditiv* böra detta verks härtill disponibla tillgångar begagnas, och, i fall dessa icke äro tillräckliga, de derutöfver erforderliga medlen af Riksgäldskontoret upplånas mot Kontorets obligationer, stälda till inlösen antingen efter viss förfallotid eller efter föregången uppsägning; egande Fullmäktige att, med hänsigt till de vid upplåningen sig företeende omständigheter och förhållanden, bestämma räntevilkoren samt fastställa betalningsterminerna för dessa obligationer; dock får obligationernas förfallotid icke utsättas senare än fem år efter deras utgifningsdag.

§ 20.

Till bestridande af sådana *Telegrafverkets oförutsedda utgifter*, som för uppfyllande af traktatsenliga förbindelser kunna erfordras, har Riksdagen medgifvit, att Kongl. Maj:t må ega att, i händelse verkets egna medel dertill icke lemna tillgång, i Riksgäldskontoret utbekomma förskott till belopp af högst etthundrafemtio tusen kronor.

Angående Riksgäldskontorets inkomster och öfriga tillgångar utom lånefordringarne.

§ 32.

De till *Riksgäldskontoret hörande* och dit *anslagna medel* må icke, under någon förevändning eller med hvad vilkor som helst, derifrån ryckas eller användas till andra behof än dem Riksdagen bestämt. Allt förordnande, som deremot strider, vare kraftlöst (68 § Regeringsformen). Och må, vid liqviderande af Riksgäldskontorets fordringar, ackord, utan Riksdagens särskilda samtycke, icke medgifvas.

§ 33.

Riksgäldskontoret eger att emottaga de *medel*, hvilka kunna inflyta vid *försäljning* af *Kronan tillhöriga hus i städerna;* hvarifrån dock undantagas auktionsmedlen för sådana hus, som äro inköpta för Kongl. Flottans i Karlskrona behof

eller för allmänna magasinsinrättningens räkning, så vida ej dessa medel blifvit af Rikets Ständer eller Riksdagen för särskildt ändamål anvisade.

§ 34.

Sedan 1877 års Riksdag, i fråga om bergverkstiondens upphörande, beslutat, bland annat, att, med undantag tills vidare för *Sala silfververk* och *Höganäs stenkolsverk,* alla öfriga verk, som nu äro förpligtade till bergverkstiondes utgörande, från och med år 1878 befrias från dylik tionde, dock hvad nedannämnda verk angår med följande vilkor och förbehåll:

a) för *Tunabergs kopparverk,* att dess egare inom 1878 års slut antingen till Kronan afstår all rätt till Tunabergs bergslags allmänning eller ock efter fulla värdet, sådant det vid behörig uppskattning kan varda bestämdt, till Riksgäldskontoret erlägger lösen för den del af allmänningen, som, sedan de till skogsfång derifrån berättigade hemman och lägenheter erhållit mot denna förmån svarande skogsmark, kan verket tillkomma;

b) för *Riddarhytte eller Skilå kopparverk,* att all den lindring i räntan, som $8^7/_{10}$ mantal under samma verk lagda hemman såsom bergslagsfrihet åtnjuta, från och med 1878 kommer att upphöra, samt att egaren till verket inom nämnda års slut till Riksgäldskontoret inbetalar den på kopparverket belöpande hälft af skilnaden emellan uppskattningsvärdet å de hemman, som bildats af de under både Riddarhytte koppar- och jernverk till skatte försålda Ramshytte- och Skinnskattebergs allmänningar, eller 7,331 kronor 25 öre, och den för samma allmänningar erlagda skatteköpeskilling, 84 kronor 8 öre, med 3,623 kronor 58 öre;

c) för *Löfås silfververk,* att egarne af detta verk före 1878 års slut till Riksgäldskontoret inbetala löseskilling för den af verket utgående afrad med 11,344 kronor 60 öre; och

d) för *Dylta svafvel-, vitriol- och rödfärgsverk,* att egaren af detta verk likaledes före 1878 års utgång till Riksgäldskontoret inbetalar löseskilling för den af detta verk utgående afrad med 13,958 kronor 40 öre;

samt med rätt i öfrigt för bergverken att komma i åtnjutande af befrielsen från tionden från och med det år, under hvilket de uppfylt de ofvan nämnda vilkor och förbehåll, som för vissa bland dem blifvit för sådan befrielse bestämda; så eger Riksgäldskontoret att mottaga de belopp, hvilka till följd af ofvan nämnda vilkor komma att till Riksgäldskontoret inbetalas.

§ 35.

Om Kongl. Statskontoret erhåller större *behållningar* å sina räkningar i Riksbanken än som för de löpande statsutgifternas bestridande anses erforderliga, eger

Riksgäldskontoret att i afräkning å Riksgäldskontoret tillkommande anslag eller på de återbetalningsvilkor, som af Fullmäktige medgifvas, sådana *behållningar* af Kongl. Statskontoret till *förvaltning mottaga.*

§ 36.

Från Kongl. Statskontoret eger Riksgäldskontoret att, i mån af behof, under åren 1888 och 1889 utbekomma de i hvartdera årets riksstat till utgående från Riksgäldskontoret förslagsvis uppförda anslag till *riksdags-*, *kyrkomötes-* och *revisionskostnader*, *aflöningar*, *annuiteter* och *räntor*, efter afdrag af till Riksgäldskontoret ingående ränte- och kapitalbetalningar; börande i den liqvid, som enligt § 48 skall för det sistförflutna året i Riksgäldskontoret med statsverket upprättas, Kongl. Statskontoret påföras eller godtgöras det belopp, hvarmed de till Riksgäldskontoret inbetalda förenämnda anslag må hafva understigit eller öfverskjutit den summa, hvarmed berörde utgifter, efter frånräknande af omförmälda afdrag, i verkligheten från Riksgäldskontoret utgått.

§ 37.

Som Riksdagen år 1877 medgifvit, att de medel, som influtit eller derefter inflöte för försäljning, jemlikt Kongl. brefvet den 29 Maj 1874, af åtskilliga *mindre kronolägenheter* och enligt Riksdagens skrifvelse den 11 i samma månad skulle af Statskontoret levereras till Riksgäldskontoret att der särskildt bokföras, intill dess Riksdagen fattat beslut om deras användande till inköp af *skogbärande eller till skogsodling tjenlig mark*, finge, i den mån tillfällen sig yppade till inköp af dylik mark, hvilka af Kongl. Maj:t pröfvades vara fördelaktiga och hvartill medel icke kunde beredas från det till skogsväsendet anvisade reservationsanslag, för sådant ändamål af Kongl. Maj:t disponeras, åligger det Riksgäldskontoret att, uppå Kongl. Maj:ts reqvisition, samma medel utbetala.

Sedan innevarande års Riksdag ytterligare medgifvit försäljning af vissa andra mindre kronoegendomar, dock under vilkor att de genom denna försäljning inflytande medel skola användas för inköp af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark, skola äfven dessa medel inlevereras till Riksgäldskontoret och der bokföras på sätt nu är stadgadt angående köpeskillingarne för de kronoegendomar, som säljas enligt Kongl. brefvet den 29 Maj 1874.

§ 38.

I öfverensstämmelse med Riksdagens beslut i fråga om begagnandet af de för *undsättningar* vid *missväxter* eller *felslagna skördar* afsedda medel, intill dess

desamma behöfva för sagda ändamål användas, skola dessa medel, till den del de icke äro för anvisade utbetalningar erforderliga, öfverlemnas till Riksgäldskontoret; hvaremot det åligger Riksgäldskontoret att sådana mottagna medel enligt Kongl. Maj:ts föreskrift Kongl. Statskontoret uppå dess reqvisitioner tillhandahålla.

§ 39.

(Kommer att innehålla Riksdagens blifvande beslut angående Riksgäldskontorets upplåning.)

§ 40.

Då obligationer och räntekuponger för de af Riksgäldskontoret upptagna lån icke varda inom den för deras inlösande bestämda *preskriptionstid* hos Riksgäldskontoret företedda, skola de medel, hvilka för infriandet af sådana obligationer och räntekuponger innestå hos de för lånen afsatta liqvidations- och amortissementsfonder, öfverföras till Riksgäldskontorets allmänna kassa, för att till fyllande af Kontorets öfriga behof kunna användas.

§ 41.

De till Riksgäldskontoret influtna medel eller aflemnade behållningar, äfvensom de för jernvägsbyggnaderna upplånta medel samt detta verks öfriga kontanta tillgångar skola, så vidt och så länge de icke behöfva användas för samma verk åliggande utbetalningar, hållas *allmänna rörelsen till handa och göras räntebärande* genom deras insättning mot ränta i Riksbanken, efter öfverenskommelse med Fullmäktige i nämnda bank, eller ock genom desammas utlåning på sätt, som Fullmäktige i Riksgäldskontoret anse innefatta full säkerhet; egande Fullmäktige jemväl att för sådana medel uppköpa antagliga obligationer eller andra förbindelser, som anses kunna utan svårighet och kapitalförlust vid inträffande behof föryttras. Vid utlåning skola Riksgäldskontorets räntebärande obligationer såsom hypotek åtnjuta företräde framför hvarje annan erbjuden säkerhet. Utlåningstiden, lånesummans förhållande till hypoteket samt den ränta, hvilken för ifrågavarande lån skall till Riksgäldskontoret erläggas, må, med afseende å så väl penningeställningen som säkerhetens beskaffenhet, af Fullmäktige bestämmas.

§ 42.

För bestridande af Riksgäldskontoret åliggande betalningar eger detta verk att begagna ett *kreditiv i Riksbanken* till belopp af högst en million fem hundra

tusen kronor; börande i afseende på kreditivets begagnande de uti bankoreglementet derom meddelade föreskrifter lända till efterrättelse.

§ 43.

Derest sådant för verkställigheten af Riksgäldskontoret åliggande utbetalningar finnes nödvändigt, ega Fullmäktige att anskaffa dertill erforderliga medel genom upplåning mot Riksgäldskontorets skuldförbindelser eller begagnandet af krediter, på vilkor som Fullmäktige ega bestämma; egande Fullmäktige derjemte att, *för beredande af tillgång till erforderlig kassaförstärkning åt Statskontoret*, i mån af behof upplåna medel mot Kontorets obligationer i svenskt mynt, stälda till inlösen antingen efter viss förfallotid eller efter föregången, af Riksgäldskontoret verkställd uppsägning; varande åt Fullmäktige öfverlemnadt att, med hänsigt till de vid upplåningen sig företeende omständigheter och förhållanden, bestämma räntevilkoren samt fastställa betalningsterminerna för dessa obligationer.

I afseende på öfrig upplåning mot tryckta eller graverade obligationer lemnar Riksdagen särskilda föreskrifter.

Angående Fullmäktige tillhörande särskilda åligganden och uppdrag.

§ 66.

Fullmäktige skola minst en gång hvarje år *granska* Kassörens och Kamrerarens anteckningsböcker jemte Ombudsmannens diarium samt *genomgå* och *inventera* de under Kassörens och Kamrerarens vård befintliga låne- och säkerhetsmed flere handlingar.

§ 67.

En gång hvarje år böra Fullmäktige anställa *besigtning* å det till lokal för *Riksgäldskontoret* anvisade *hus* samt detta verks *inventarier*. Likaledes bör *besigtning* årligen af Fullmäktige anställas å *Riksdagens hus*, hvilket jemväl står under deras vård och inseende.

Dessutom har Riksdagen uppdragit åt Fullmäktige att låta tillse, det icke allenast värde å de inom Riksdagens hus befintliga möbler och andra inventarier finnes uti inventarieförteckningen upptaget, utan ock att inköpspris på de möbler och inventarier, som hädanefter anskaffas, uti inventarieförteckningen utsättes, jemte tiden, då inköpet egt rum, äfvensom att, vid skeende kasseringar af obrukbara eller obehöfliga inventarier, desamma varda utur inventarieförteckningen afförda, med anteckning af det pris, hvartill desamma vid möjligen skeende försäljning blifvit föryttrade.

§ 68.

Under de tider, då Riksdagen icke är församlad, må *lediga rum* och *lägenheter* inom *Riksdagens hus* af Fullmäktige *hyresfritt upplåtas* för tillfälligt begagnande ej allenast af de komitéer och revisioner, som kunna varda af Kongl. Maj:t sammankallade och för hvilkas sammanträden erforderliga lokaler inom kronans hus här i hufvudstaden icke finnas att tillgå, utan äfven af allmänna embetsmyndigheter, som antingen af särskild anledning icke kunna för någon tid begagna åt dem anvisade embetsrum eller också sakna egen lokal, äfvensom för andra, allmänt gagn afseende ändamål; egande Fullmäktige vid hvarje sådan upplåtelse föreskrifva de vilkor, som Fullmäktige för de upplåtna rummens samt möblernas och inventariernas noggranna och omsorgsfulla vårdande finna nödvändiga. Dylik upplåtelse bör alltid upphöra så tidigt före Riksdagens sammankomst, att rummen och inventarierna derförinnan kunna vara försatta i ordnadt och fullständigt skick samt, om så erfordras, reparerade.

§ 69.

Sedan Riksdagen dels år 1884 beslutat att bilda en *fond för nytt riksdagshus* dels af de vid statsregleringarne för åren 1885, 1886, 1887 och 1888 tillgängliga medel till denna fond afsatt sammanlagdt 2,584,500 kronor och dels åt Riksgäldskontoret uppdragit att för fondens räkning förränta dessa till Riksgäldskontoret öfverlemnade, fonden tillhörande medel, åligger det Riksgäldskontoret att fortfarande förränta berörda medel i den mån de icke enligt Riksdagens beslut från fonden uttagas.

§ 70.

Som innevarande års Riksdag beslutat, *dels* att för inrymmande af Riksdagen, Riksgäldskontoret och Justitiecombudsmansexpeditionen samt af Riksbanken tvenne skilda byggnader må uppföras å vestra delen af Helgeandsholmen, *dels* att för detta ändamål bildas en byggnadsfond för riksdags- och riksbankshus,

hvaruti ingå, jemte andra medel, den för uppförande af nytt riksdagshus bildade fonden, *dels* att af denna byggnadsfond må utgå till uppförande af nytt hofstall å artilleriplanen och anordnande eller uppförande af ett vaktstall i Kongl. slottets närhet en summa af högst 1,070,000 kronor till ersättande af det för landtförsvarets behof disponerade förra artilleristallet vid artilleriplanen och för inlösen af byggnaderna å egendomen n:o 6 i qvarteret Bodarne 55,000 kronor och till inlösen af bazarbyggnaden å Norrbro och tvättinrättningen i Norrström högst 280,000 kronor, *dels* att totalbeloppet af kostnaden för båda byggnaderna å Helgeandsholmen jemte dervid nödvändig byggnad af kajer och broar samt platsens ordnande i öfrigt ej må öfverstiga hvad af fonden återstår, sedan sistnämnda tre kostnadsbelopp derifrån afdragits, eller i rund summa 5,000,000 kronor, *dels* ock att byggnaderna skola uppföras i enlighet med genom bankofullmäktiges och Fullmäktiges i Riksgäldskontoret försorg upprättade och af dem gillade ritningar, åligger det Fullmäktige i Riksgäldskontoret att utföra det dem gifna uppdrag, som i Riksdagens i detta ärende fattade beslut innefattas.

§ 71.

Riksdagen har sistlidne år åt Fullmäktige uppdragit att å Riksdagens vägnar mottaga och på lämpligt sätt förvara de *byster och medaljonger af* nuvarande eller förutvarande *ledamöter af Riksdagen*, hvilka blifvit af skulptören Sven Andersson såsom gåfva till Riksdagen erbjudna.

§ 72.

Då *Revisorerne* öfver stats-, banko- och riksgäldsverken sammanträda, skola *Fullmäktige* till dem afgifva *berättelse* om *Riksgäldskontorets ställning* och *förvaltning* under den tid, som Revisorernes granskning kommer att omfatta.

Dessutom skola Fullmäktige vid nästa riksdags början till Riksdagen afgifva och till Stats-Utskottet aflemna *berättelse* för hela den tid, som förflutit sedan Fullmäktiges berättelse till nuvarande Riksdag afgafs.

§ 73.

Efter hvarje revisions slut skola Fullmäktige, på sätt de för Revisorerne utfärdade instruktioner innehålla, föranstalta om *tryckning* och *utdelning* med allmänna tidningarne af *Revisorernes* angående stats- och riksgäldsverken afgifna och Fullmäktige *tillstälda* berättelser jemte dertill hörande förklaringar, hvilka handlingar äfven genom Fullmäktiges försorg böra till näst derefter sammanträdande Revisorer och Riksdag öfverlemnas.

§ 74.

Före nästkommande riksdags början böra Fullmäktige:

a) föranstalta om *upphandling* af det för tryckningen af Riksdagens protokoll med dertill hörande bihang under samma riksdag erforderliga *papper* och, med behörigt iakttagande af de i sådant afseende meddelade föreskrifter, låta upprätta kontrakt angående verkställighet af så väl *protokollets* som *bihangets tryckning;*

b) upprätta *kontrakt* om tillhandahållande, under riksdagens lopp, af de *skrifmaterialier* och *öfriga effekter*, som för Riksdagens behof kunde erfordras;

c) låta komplettera och iståndsätta *inventariepersedlarne* i Riksdagens hus.

Vid *verkställigheten* häraf iakttages, att anbud, genom kungörelser i allmänna tidningarne, infordras af dem, som kunna vara hugade att tillhandahålla och leverera berörda effekter eller besörja omförmälda trycknings- med flere arbeten.

För öfrigt ega Fullmäktige att utse någon bland Riksgäldskontorets tjenstemän, som bör ej allenast före och under riksdagen mottaga, vårda och efter vederbörliga reqvisitioner *utlemna* de upphandlade *effekterna* samt ombesörja de under riksdagens fortgång ifrågakommande *ytterligare uppköp*, äfvensom erforderliga reparationer å inventariepersedlarne, utan ock vid hvarje kalenderårs slut upprätta och afgifva fullständig redovisning för alla dessa af honom mottagna effekter.

§ 75.

Som, enligt de af Kongl. Maj:t för *Strömsholms nya kanalbolag* den 27 Mars 1863 fastställda regler, kanaldirektionens förvaltning och kanalverkets räkenskaper skola hvartannat år granskas utaf två *revisorer*, af hvilka den *ene* bör utses af Fullmäktige i Riksgäldskontoret, så skola Fullmäktige för hvarje revision välja en person att uti berörda revisionsförrättning deltaga. Jemväl skola Fullmäktige, i enlighet med de af Kongl. Maj:t för *Dalslands kanalaktiebolag* den 7 April 1865 och för *Kinda kanals aktiebolag* den 4 September 1874 i nåder fastställda bolagsordningar, årligen utse en *revisor* att granska hvartdera af dessa bolags förvaltning och räkenskaper.

§ 76.

Då de *bolag*, som för *jernvägsanläggningars utförande* från Riksgäldskontoret utbekommit beviljade låneunderstöd, uti sina med Kongl. Maj:t och kronan afslutade kontrakt medgifvit staten att genom ombud, som Kongl. Maj:t utser,

deltaga i de årliga *revisionerna* af bolagets förvaltning och räkenskaper, samt berättelserna om dessa revisioner skola till Kongl. Civildepartementet insändas, böra Fullmäktige efter erhållen del af dessa berättelser taga under öfvervägande, huru vida några åtgärder erfordras för bevarande af Riksgäldskontorets rätt och säkerhet för de utgifna lånens fortsatta liqviderande.

§ 77.

Uti *Allmänna hypoteksbankens* styrelse bör en *ledamot*, som skall vara vice ordförande, utses af Fullmäktige i Riksgäldskontoret. Likaså utses af Fullmäktige till deltagande i den årliga revisionen af Hypoteksbankens förvaltning och räkenskaper en *revisor*, som vid revisionen förer ordet. Dessutom böra Fullmäktige utse ett *ombud* vid den allmänna ordinarie sammankomst, som mellan Hypoteksbankens delegare skall ega rum hvarje år efter afslutad revision.

§ 78.

Fullmäktige i Riksgäldskontoret skola bland sig utse en ledamot i *Postsparbankens* styrelse.

§ 79.

I enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 9 September 1881 angående förnyadt reglemente och bolagsordning för aktiebolaget *sågverksegarnes garantiförening* skola Fullmäktige, för granskning af nämnda bolags räkenskaper och förvaltning, utse en revisor, som är ordförande i revisionen; äfvensom Fullmäktige skola utse ett ombud att innehafva en af nycklarne till den kassakista, hvari de såsom garantifond för bolaget utfärdade statsobligationer förvaras.

§ 80.

Riksdagen har år 1881 åt Fullmäktige i Riksgäldskontoret uppdragit att låta genom lämplig person, enligt af Fullmäktige fastställdt formulär och med iakttagande af de föreskrifter i öfrigt, Fullmäktige kunna finna skäl meddela, utarbeta samt att öfvervaka upprättandet af ett alfabetiskt ordnadt *sakregister till Rikets Ständers protokoll med bihang för tiden från och med år 1809 till och med år 1866*, börande dels detta register, så vidt sådant med hänsyn till anordningen af de tryckta riksdagshandlingarne låter sig göra, blifva gemensamt för alla de ifrågavarande riksdagarne och omfatta hänvisningar till samtliga riksdagshandlingar med undantag af

de protokollsutdrag, som blifvit öfverlemnade från det ena ståndet till det andra, dels ock de i registret intagna sakrubriker vara så specifika, att registret lemnar lätt och tydlig vägledning och tillika angifver de särskilda ärenden, som i samma Kongl. proposition eller utlåtande må förekomma; och har sistlidne års Riksdag bemyndigat Fullmäktige att, för nämnda arbetes fortsättande, af förslagsanslaget till riksdagskostnader för år 1888 använda femtusen kronor.

§ 81.

Öfverinseendet öfver *Riksdagens bibliotek*, för hvilket stadgar blifvit af 1882 års Riksdag fastställda, tillkommer Fullmäktige i Riksgäldskontoret; och skola Fullmäktige bland sig utse en inspektor för utöfvande af den närmaste tillsynen öfver biblioteket.

§ 82.

Gemensamt med Fullmäktige i Riksbanken skola *Riksgäldskontorets Fullmäktige:*

a) afgifva sitt underdåniga *yttrande* och *råd* till Kongl. Maj:t i fråga om den *ort,* der Riksdag bör *samlas*, i de fall, då fiendens framträngande eller pest eller andra lika vigtiga hinder göra Riksdags hållande i hufvudstaden omöjligt eller för Riksdagens frihet och säkerhet vådligt (50 § Regeringsformen);

b) efter stadgade grunder uppgöra och utfärda *ny Bevillningsförordning*, i den händelse att vid riksdags slut bevillningens hela belopp är bestämdt, men Kamrarne icke hunnit om fördelningen deraf blifva ense (109 § Regeringsformen);

c) uti *justitieombudsmansembetet* genast insätta den man, som blifvit utsedd till efterträdare åt justitieombudsmannen, i fall denne mellan riksdagarne afsäger sig det erhållna förtroendet eller med döden afgår, äfvensom utvälja annan behörig man i stället för justitieombudsmannens utsedde efterträdare, derest äfven han mellan riksdagarne afsäger sig förtroendet, eller i justitieombudsmansembetet insättes eller med döden afgår (98 § Regeringsformen);

d) för framtida uppsigten och kontrollen öfver *Göta kanals* vidmakthållande utse och välja ej mindre en person för att såsom *ledamot* å Bankens och Riksgäldskontorets vägnar inträda i *direktionen* öfver nämnda kanal, än ock ett ombud att å samma verks vägnar deltaga i *revisionerna* af kanalens räkenskaper; skolande valet till ledamot i direktionen förnyas hvarje år, och till ombud vid revisionerna före desammas början; dock må förut härtill utsedde personer kunna återväljas.

Vid Fullmäktiges i Banken och Riksgäldskontoret gemensamma sammanträden böra, så vidt beslut skall kunna fattas, *fem* af Fullmäktige i hvartdera verket vara tillstädes.

§ 83.

Vid de tillfällen, då *riksdagsmäns fullmakter* granskas af chefen för Justitiedepartementet eller den person, Konungen i hans ställe förordnat, skola tre bland Fullmäktige i Riksgäldskontoret vara tillstädes.

§ 84.

För den händelse, att Kongl. Maj:t förordnar om upphörande af *de enskilda bankernas rätt att utgifva egna banksedlar å tio kronor*, ega Fullmäktige att på det sätt och uppå de vilkor i afseende å räntegodtgörelse, återbetalningsskyldighet m. m., som med Fullmäktige i Riksbanken aftalas, tillhandahålla Riksbanken svenska statens obligationer eller deremot svarande valuta i guld intill ett belopp af högst sju millioner kronor.